

Təsdiq edirəm:

«Maliyyə və audit» kafedrasının
müdiri: Ə.Ə.Ələkbərov, i.e.d., prof.

15 sentyabr 2025

J. Həsəzadə

**“Vergi hesabatlılığı” fənni üzrə
İŞÇİ TƏDRİS PROQRAMI
(Syllabus)**

Fənn haqqında məlumat

Fənnin kodu:	00916
Fənnin öyrənilməsinin zəruriliyi:	seçmə
Tədris ili:	2025/2026
Tədris semestri	payız
Kursun səviyyəsi:	bakalavr
Tədris forması	əyani
Fakültə:	Maliyyə və mühasibat
Qrup:	
Tədris yükü:	45saat (30/15)
Kredit sayı:	4

II. Müəllim haqqında məlumat

Fənni tədris edən müəllim:	dos. Kazımov R.N.
Kafedra:	Maliyyə və audit
E-mail ünvanı:	<u>kazimov-r.n@mail.ru</u>

İş telefonu:

III. Fənnin təsviri:

“Vergi hesabatlılığı” fənni Vergi Məcəlləsinin müddəalarına uyğun olaraq tələbələrin vergi uçotu və hesabatının nəzəri və metodoloji əsaslarının, onların praktiki olaraq tətbiqi sahəsində biliklərinin dərinləşdirilməsi, eləcə də, vergi növləri üzrə hesabatlılıq qaydaları, vergi öhdəliyinin müəyyən olunması, ödənilməsi və vergi hesabatlarının tərtib olunması ilə əlaqədar müasir metodika və tələblərin öyrədilməsi, zəruri nəzəri biliklərin və praktiki vərdişlərin formalaşdırılması məqsədi ilə tədris edilir.

IV. Fənnin məqsədi və vəzifələri.

Fənnin tədrisinin məqsədi - tələbələrə vergi uçotunun əsasları, prinsipləri və aparılması metodları və variantları haqqında nəzəri elmi biliklərin aşılması, AR Vergi Məcəlləsinin müddəalarına əsasən müxtəlif növ vergilər üzrə vergitutma obyektlərinin və vergitutma bazasının müəyyən edilməsi, vergilərin hesablanması, eləcə də, vergilərlə bağlı əməliyyatların mühasibat və vergi registrlərində əks etdirilməsi, vergi hesabatlarının tərtib edilməsi sahəsində vərdişlərin formalaşdırılmasıdır.

Fənnin tədrisi qarşısında duran vəzifələr:

- tələbələrdə vergitutmanın əsasları, vergi uçotu və hesabatlarının mahiyyəti, məqsədi və təyinatı haqqında biliklər formalaşdırmaq;

- vergi hesabatlılığı sahəsində vergi qanunvericiliyinin, uçotun beynəlxalq standartlarının praktikada tətbiqi üzrə bacarıq, səriştə və peşəkar mühakimənin formalaşması istiqamətində tələbələrə köməklik göstərmək;

- müasir yüksək informasiya texnologiyalarından istifadə etməklə təsərrüfat subyektlərində müxtəlif vergi növləri üzrə vergi hesabatlarının (bəyannamələrin) düzgün tərtib edilməsi qaydalarını öyrətmək

V. Fənnin tədrisi nəticəsində tələbələr aşağıdakıları:

Bilməlidirlər:

- vergi uçotunun aparılması və vergi hesabatının tərtib olunması qaydasını müəyyən edən qanunvericilik və normativ-hüquqi aktları;
- hesabat dövründə təsərrüfat fəaliyyətinin mühasibat uçotu hesablarında əks etdirilməsi texnologiyasını;
- mühasibat və statistik hesabat formalarının, vergi bəyannamələrinin doldurulması qaydasını;
- vergi uçotunun təşkili və aparılması prinsiplərini, vergitutma məqsədləri üçün uçot siyasətinin hazırlanması metodlarını;
- vergi optimallaşdırması, vergi planlaşdırması və vergi yükünün qiymətləndirilməsi üsullarını;

Bacarmalıdır:

- peşəkar fəaliyyətində vergi uçotunun qurulması və vergi qanunvericiliyinə müvafiq olaraq uçot siyasətinin formalaşdırılmasının prinsip və qaydaları əsasında vergitutma məqsədləri üçün təşkilatın uçot siyasətini hazırlamaq;
- hesabat dövründə təsərrüfat fəaliyyətinin nəticələrini mühasibat uçotu hesablarında əks etdirmək;
- vergi uçotu haqqında nəzəri biliklərdən və əldə etdiyi praktiki vərdişlərdən istifadə etməklə vergi uçotunu təşkil etmək və aparmaq, vergi registrlərini tərtib etmək, vergiləri hesablamaq və vergi hesabatı formalarını – vergi bəyannamələrini hazırlamaq və vergi hesablamalarını həyata keçirmək;
- vergi uçotunun təşkilinin və vergi hesabatlarının hazırlanmasının müasir problemlərini ümumiləşdirmək və qiymətləndirmək;
- təşkilatın vergi yükünü təhlil etmək, vergi planlaşdırmasını və vergi optimallaşdırılmasını həyata keçirmək.

VI. Fənnin mühazirə mövzuları.

VII. Prerekvizitlər. «Vergi və vergitutma», «Maliyyə uçotu», «Vergi uçotu».

VIII. Fənnin tədris metodologiyası:

Bu fənnin tədrisi prosesində mühazirələrin oxunması, interaktiv müzakirələrin aparılması, işgüzar oyunlardan istifadə, test tapşırıqların yerinə yetirilməsi kimi geniş çeşiddə tədris və təlim üsullarından istifadə edilir. Verilən biliklərin tətbiqi üçün tələbələr mövzuya uyğun seçilmiş tapşırıqları həll edəcəklər.

IX. Fənnin tədrisində istifadə olunan ədəbiyyatlar.

Ədəbiyyat

Sıra №	Mövzunun adı	Mühazirə	Seminar
1.	Vergi hesabatlılığına giriş	1 2	–
2.	Fiziki şəxslərin gəlir vergisi üzrə vergi uçotu və hesabatı	2 3 4	2
3.	ƏDV üzrə vergi uçotu və hesabatı	4 5 4	2
4.	Hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi üzrə vergi uçotu və hesabatı	6 7 4	2
5.	Sadələşdirilmiş vergi üzrə vergi uçotu və hesabatı	8 9 4	2
6.	Əmlak vergisi üzrə vergi uçotu və hesabatı	10 11 4	2
7.	Torpaq vergisi üzrə vergi uçotu və hesabatı	12 2	2
8.	Aksiz vergisi üzrə vergi uçotu və hesabatı	13 2	2
9.	Mədən vergisi üzrə vergi uçotu və hesabatı	14 2	1
10	Yol vergisi üzrə vergi uçotu və hesabatı	15 2	-
	Cəmi:	30	15

1. Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi (əlavə və dəyişikliklərlə). – Bakı. 2023. /Taxes.gov.az/az/page/ar-vergi-mecellesi
2. Fətullayev R. Vergi və sığorta ödənişlərinin uçotu. Nəzəri və praktiki vəsait. – Bakı. Nurlar. 2022. – 192 s.
3. Sadıqov T.Ə., Rzayev İ.M. Vergi uçotu və auditi. Dərslik. – Bakı. Elm. 2014. – 556 s.

4. Бухгалтерский и налоговый учет: учебник /Э.Ч.Цыденова, Л.К.Аюшиева. – М.: Инфра-М. 2019. – 399 с.

5. Малис Н.И., Грудндел Л.П., Ряховский Д.И., Зинягина А.С. Налоговый учет и отчетность: учебник и практикум для вузов. /под ред. Малис Н.И/ – М.: Юрат. 2023. – 411 с.

6. Налоговый учет и отчетность в современных условиях. Учебное пособие /З.И.Кругляк, М.В.Калинская. – М.: Инфра-М. 2013. – 252.с.

7. Налоговый учет: учеб. пособие / Малис Н.И., Толкушкин А.В. – М.: Инфра-М. 2016. – 576 с.

8. Шалаева Л.В., Кетова Т.В.Финансовая и налоговая отчетность. – Пермь, Прокрость. 2021

X.Fənnin mühazirə mətnləri.

Fənn üzrə bütün mühazirə mətnləri və təqdimatlar, habelə zəruri məşğələ materialları elektron formada universitetin saytında "Vertual universitet" bölməsində (www.vu.aseu.az) yerləşdirilir.

XI. Mövzuların məzmiunu və tədris-tematik bölgüsü

Həftə №	Mövzunun adı	Məzmunu	Ədəbiyyat
1.	Vergi hesabatlılığına giriş Vergi uçotunun mahiyyəti və vergi hesabatlılığı	1.1. Vergilərin iqtisadi mahiyyəti: vergi və yığımlar haqqında qanunvericilik 1.2.Vergi uçotunun mahiyyəti: prinsiplər, məqsəd, vəzifələr, obyektlər, hüquqi rəqlamentasiya 1.3. Vergi hesabatlılığı: ümumi tələblər və qaydalar	Ədəb. 1. , Fəsil 1, m.3-6, 11-12; Ədəb. 2 , s.9-16 Ədəb. 3 , Fəsil I-II, s.110-121; Ədəb. 4 , s.221-231; Ədəb.8 , s.177-190
2.	Fiziki şəxslərin gəlir vergisi üzrə vergi uçotu və hesabatı Fiziki şəxslərin gəlir vergisi üzrə uçotun təşkili və hesabatların tərtibi qaydaları	2.1. Fiziki şəxslərin gəlir vergisi üzrə vergi uçotunun təşkili 2.2. Fiziki şəxslərin gəlir vergisi bəyannaməsini təqdim etməli olan vergi ödəyiciləri, bəyannamənin və təqdim edilməsi müddətləri 2.3. Fiziki şəxslərin gəlir vergisi bəyannaməsinin kassa və ya hesablaşma metodu ilə tərtib olunmasının xüsusiyyətləri 2.4. Fiziki şəxslərin gəlir vergisi bəyannaməsində sahibkarlıq və qeyri sahibkarlıq fəaliyyətindən gəlirlərin əks etdirilməsi 2.5. Gəlir vergisi üzrə vergi bəyannaməsinin tərtib edilməsi qaydası 2.6. "Gəlir vergisinin bəyannaməsi" nə Əlavə № 3 tərtib edilməsi qaydası	Ədəb.1 , Fəsil 8; Ədəb. 2 , Fəsil 3 Ədəb. 3 , s.242-264; Ədəb. 5 , s.156-190
3.	Hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi üzrə vergi uçotu və hesabatı	3.1. Hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi üzrə vergi uçotunun təşkili 3.2. Hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi bəyannaməsini təqdim etməli olan vergi ödəyiciləri və təqdim edilməsi müddətləri	Ədəb. 1 , Fəsil 9; Ədəb. 2 , Fəsil 12; Ədəb. 3 , s.233-241;

	Hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi üzrə vergi uçotunun təşkili və hesabatların tərtibi qaydaları	<p>3.3. Hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi bəyannaməsinin kassa və ya hesablama metodu ilə tərtib olunmasının xüsusiyyətləri</p> <p>3.4. Hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi bəyannaməsində hesabat dövrünün gəlirlərinin, həmin gəlirlərin əldə edilməsi ilə bağlı xərclərin və maliyyə nəticələrinin əks etdirilməsi</p> <p>3.5. Hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi bəyannaməsinin tərtib edilməsi qaydası</p> <p>3.6. Hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi bəyannaməsinin əlavələrinin doldurulması qaydası</p>	Ədəb. 5 , s.103-154; Ədəb. 4, 6
4.	<p>ƏDV üzrə vergi uçotu və hesabatı</p> <p>ƏDV üzrə vergi uçotunun mahiyyəti, təşkili və hesabatların təqdim edilməsi</p>	<p>4.1. ƏDV üzrə vergi uçotunun təşkili.</p> <p>4.2. ƏDV bəyannaməsini təqdim etməli olan vergi ödəyiciləri və təqdim edilməsi müddətləri</p> <p>4.3. ƏDV bəyannaməsində ƏDV-ə cəlb olunan, ƏDV-ə sıfır (0) dərəcəsi ilə cəlb edilən və ƏDV-dən azad olunan əməliyyatların əks etdirilməsi</p> <p>4.4. ƏDV bəyannaməsində hesabat dövrü üzrə debitor borclarının hərəkəti barədə məlumatların təqdim edilməsi.</p> <p>4.5. ƏDV bəyannaməsində vergi tutulan dövrünün dəqiqləşdirilməsi</p> <p>4.6. Hesabat dövründəki ödənilmiş məbləğ üzrə əvəzləşdirilən ƏDV-nin hesablanması</p> <p>4.7. ƏDV üzrə vergi bəyannaməsinin tərtib edilməsi qaydası</p> <p>4.8. “ƏDV bəyannaməsinin əlavələrinin doldurulması qaydası</p>	Ədəb. 1 , Fəsil 11; Ədəb. 2 , Fəsil 6 Ədəb. 3 , s.264-295; Ədəb. 5 , s.32-76 Ədəb. 4, 6
5	<p>Sadələşdirilmiş vergi üzrə vergi uçotu və hesabatı</p> <p>Sadələşdirilmiş vergi üzrə vergi uçotunun təşkili və hesabatın göndərilməsi qaydaları</p>	<p>4.1. Sadələşdirilmiş vergi üzrə vergi uçotunun təşkili</p> <p>4.2. Sadələşdirilmiş vergi bəyannaməsini təqdim etməli olan vergi ödəyiciləri və təqdim edilməsi müddətləri</p> <p>4.3. Sadələşdirilmiş vergi bəyannaməsində vergi tutulan, vergi tutulmayan və vergidən azad olunan əməliyyatların əks etdirilməsi</p> <p>4.4. Sadələşdirilmiş vergi bəyannaməsində daşınan və daşınmaz əmlak üçün ödənilən icarə haqqı üzrə ödəmə mənbəyində tutulan verginin hesablanması haqqında məlumatın təqdim edilməsi</p> <p>4.5. Sadələşdirilmiş vergi üzrə vergi bəyannaməsinin tərtib edilməsi qaydası</p> <p>4.6. Sadələşdirilmiş vergi üzrə əlavələrin doldurulması qaydası</p>	Ədəb.1 , Fəsil17; Ədəb. 2 , Fəsil 5 Ədəb. 5 , s.259-284; Ədəb. 5 , s.32-76 Ədəb. 4, 6
6.	<p>Əmlak vergisi üzrə vergi uçotu və hesabatı</p> <p>Əmlak vergisi üzrə vergi uçotunun mahiyyəti və hesabatın tərtibi qaydaları</p>	<p>6.1. Əmlak vergisi üzrə vergi uçotunun təşkili</p> <p>6.2. Əmlak vergisinin bəyannaməsini təqdim etməli olan vergi ödəyiciləri və təqdim edilməsi müddətləri</p> <p>6.3. Əmlak vergisinin bəyannaməsində vergiyə cəlb olunan əsas vəsaitlərin, qeyri kommersiya fəaliyyətində istifadə olunan əsas vəsaitlərin və vergidən azad olunan əsas vəsaitlərin qalıq dəyəri barədə məlumatın təqdim edilməsi.</p> <p>6.4. Əmlak vergisi üzrə vergi bəyannaməsinin tərtib edilməsi qaydası.</p>	Ədəb. 1 , Fəsil 13; Ədəb. 2 , Fəsil 7 Ədəb.5 , s.217-230

		6.5. Əmlak vergisi üzrə əlavələrin doldurulması qaydası	
7.	Torpaq vergisi üzrə vergi uçotu və hesabatı Torpaq vergisi üzrə vergi uçotunun mahiyyəti və hesabatın tərtib edilməsi	7.1. Torpaq vergisi üzrə vergi uçotunun təşkili 7.2. Torpaq vergisinin bəyannaməsini təqdim etməli olan vergi ödəyiciləri və təqdim edilməsi müddətləri 7.3. Torpaq vergisinin bəyannaməsində kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaq sahələri və sənaye, tikinti, nəqliyyat, rabitə, ticarət-məişət, xidmət və digər xüsusi təyinatlı torpaq sahələri, yaşayış fondları, həyətyanı və bağsahələri üzrə verginin hesablanması 7.4. Torpaq vergisi üzrə vergi bəyannaməsinin tərtib edilməsi qaydası 7.5. Torpaq vergisi üzrə əlavələrin doldurulması qaydası	Ədəb. 1 , Fəsil 14; Ədəb. 2 , Fəsil 8 Ədəb. 4, 6
8.	Aksiz vergisi üzrə vergi uçotu və hesabatı Aksiz vergisi üzrə vergi uçotunun mahiyyəti və hesabatın tərtib edilməsi	8.1. Aksiz vergisi üzrə vergi uçotunun təşkili 8.2. Aksiz vergisinin bəyannaməsini təqdim etməli olan vergi ödəyiciləri və təqdim edilməsi müddətləri 8.3. Aksiz vergisinin bəyannaməsində hesabat dövründəki aksizlərin, o cümlədən, icbari tibbi sığortanın hesablanması. 8.4. Aksiz vergisinin bəyannaməsində hesabat dövründəki dövriyyə üzrə əvəzləşdirilən aksizlərin hesablanması 8.5. Aksiz vergisinin bəyannaməsində aksiz vergisi tutulan dövriyyənin dəqiqləşdirilməsi 8.6. Aksiz vergisi üzrə vergi bəyannaməsinin tərtib edilməsi qaydası. 8.7. Aksiz vergisi üzrə əlavələrin doldurulması qaydası	Ədəb. 1 , Fəsil 12; Ədəb.2 , Fəsil 11; Ədəb.3 , s.296-308; Ədəb.5 , s.78-100;
9.	Mədən və yol vergisi üzrə vergi uçotu və hesabatı Mədən və yol vergisi üzrə vergi uçotunun mahiyyəti və hesabatın tərtib edilməsi	9.1. Mədən vergisi üzrə vergi uçotunun təşkili 9.2. Mədən vergisinin bəyannaməsini təqdim etməli olan vergi ödəyiciləri və təqdim edilməsi müddətləri 9.3. Mədən vergisinin bəyannaməsində vergilərin topdansatış qiyməti və faydalı qazıntıların hasilatının miqdarı ilə hesablanması 9.4. Mədən vergisi üzrə vergi bəyannaməsinin tərtib edilməsi qaydası. 9.5. Mədən vergisi üzrə əlavələrin tərtib edilməsi qaydası. 10.1. Yol vergisi üzrə vergi uçotunun təşkili 10.2. Yol vergisinin bəyannaməsini təqdim etməli olan vergi ödəyiciləri və təqdim edilməsi müddətləri	Ədəb. 1 , Fəsil 16; Ədəb.2 , Fəsil 9, s.140-144; Ədəb.5 , s.188-197 Ədəb. 1 , Fəsil 15; Ədəb.2 , Fəsil 10, s.145-150;

Yol vergisi üzrə vergi uçotu və hesabı	10.3. Yol vergisinin bəyannaməsində AR ərazisində istehsal edilərək daxili istehlaka yönəldilən (topdan satılan) avtomobil benzininin, dizel yanacağıının və maye qazın həcminə görə verginin və isbari tibbi sığorta haqlarının hesablanması.	Ədəb.5, s.198-213
	10.4. Yol vergisinin bəyannaməsində AR ərazisinə idxal olunan avtomobil benzininin, dizel yanacağıının və maye qazın həcminə görə isbari tibbi sığorta haqlarının hesablanması.	
	10.5. Yol vergisi üzrə vergi bəyannaməsinin tərtib edilməsi qaydası.	
	10.6. Yol vergisi bəyannaməsinin tərtib edilməsi qaydası.	

XII. Fənn üzrə qiymətləndirmə,

Fənn üzrə tələbələrin yekun biliyi 100 ballıq sistemi üzrə qiymətləndirilir. Balların maksimummiqdarı 100 baldır. Yekun imtahandan sonar tələbənin fənn üzrə topladığı bütün ballar toplanır və yekun qiymət (bal) hesablanır.

İstiqamət	Ballar	Faiz
İmtahan (final)	50	50%
Ara qiymətləndirmə əsasında	30	30%
Aktivlik balı	20	20%
Cəmi:	100	100%

Semestr müddətində 1 kollokvum keçirilir.

Kollokvumda iştirak etmədiyi halda tələbəyə jurnalda “0” yazılır.

Tələbə 50 balı imtahanda yığır.

Qeyd:

Tələbə imtahanda 17 bal yığmış olduqda, onun imtahana qədər yığmış olduğu ballar ləğv edilir.

Fənn üzrə semester ərzində (imtahana qədər və imtahanda) tələbənin topladığı balın yekunmiqdarına görə onun yekunbiliyi aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

91-100 bal	- “əla”	- A
81- 90 bal	- “çox yaxşı	- B
71- 80 bal	- “yaxşı”	- C
61- 70 bal	- “kafi”	- D
51- 60 bal	- “qənaətbəxş”	- E
51 baldan Aşağı	“qeyri-kafi”	- F

Tələbənin topladığı yekun bal 51 baldan aşağı olduqda tələbə bu fəndən kredit qazanmır və onun fənn üzrə akademik borcu qalır.

Fənnin tədris materiallarının hazırlanması zamanı istifadə olunan mənbələr:

Sillabusun məzmunu və strukturu ilə bağlı təklif olunan bu sənədin hazırlanması zamanı aşağıdakı mənbələrdən istifadə olunmuşdur:

1. The London School of Economics. (LSE)

http://www.lse.ac.uk/resources/calendar/courseGuides/MG/2018MG411.htm?from_serp=1

2. Stanford University.

<http://teachingcommons.stanford.edu/resources/course-preparation-resources/creating-syllabus>

3. University of Toronto

<http://teaching.utoronto.ca/teching-support/course-desgn/developing-a-syllabus/>

4. Ali təhsil müəllimləri üçün yardımçı xüsusi saytlar:

<https://www.owlteacher.com/syllabus.html>

<https://study.com/academy/lesson/esl-high-school-syllabus-example.html>

Suallar

Hazırladı:

Kazimov R.N., i.e.n., dosent

